

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการด้านนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา สำหรับโรงเรียนใน สปป ลาว

Courses Development Enhancing competency based program for in-service
teachers in innovative learning management on ASEAN studies for schools in Lao PDR

พิมพา เพียเทพ^{1*} อีร์ชัย เนตรนอมศักดิ์² และ ทวีชัย บุญเดิม³

Phimpha Phiathep^{1*} Teerachai Nethanomsak² and Taveechai Bunterm³

¹นักศึกษหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา สำหรับโรงเรียนใน สปป ลาว 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตร ใช้การวิจัยและพัฒนา มี 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสร้างหลักสูตร ระยะที่ 2 ตรวจสอบหลักสูตร ระยะที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตร และระยะที่ 4 ติดตามและประเมินผลหลักสูตร หลักสูตรที่ได้พัฒนาไปตามกรอบสมรรถนะวิชาชีพครู รวมมี 2 ส่วนคือ 5C, 8F และมี 39 ตัวชี้วัด มี 6 องค์ประกอบ มี 4 หน่วย ใช้ระยะเวลาการศึกษา ภาคทฤษฎี 13 ชั่วโมง ภาคฝึกปฏิบัติ 37 ชั่วโมง นำไปใช้จริงกับครูสังคมศึกษา จำนวน 25 คน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตร ภายใต้เกณฑ์แรก พบว่า มีจำนวนครูที่ผ่านเกณฑ์ทุกด้านรวม 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และเมื่อพิจารณาเกณฑ์ที่สอง คือ คะแนนเฉลี่ยรวมด้าน ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเท่ากับ ร้อยละ 77.22 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และผลการปฏิบัติการในชั้นเรียนครูมีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา จำนวน 25 นวัตกรรม

คำสำคัญ: หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครู, นวัตกรรมจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา

Abstract

The purposes of this research were; 1) to develop the enhancing competency based program for in-service teachers in innovative learning management on ASEAN studies for schools in Lao PDR, and 2) to study the effectiveness of enhancing competency based program. The Research and Development Design was used in this research and divided into 4 phases; 1) developing, 2) testing, 3) implementing, 4) following and evaluating. The program consisted of two parts of competency-based teachers 5C, 8F and 39 indicators. The course included 6 components and 4 units of 13 theoretical hours and 37 training hours. The research was conducted with 25 Social Studies teachers. The research findings were as follows: The effectiveness of the training program was the in-service teacher test score in terms of knowledge, skills, and attributes with score on all aspects is not less than 77.22 percentages over the set criteria and also the 15 teachers who did not passed the effective rate of less than 70 percentages. The effectiveness of action research in class room was found that the all of in-service teacher developed 25 competency based innovative learning management on ASEAN studies for school in Lao PDR.

Keywords: competency based program for In-service teacher, innovative learning management on ASEAN studies

*Corresponding author. Tel: +8562055428376

Email address: phiathep@yahoo.com

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสร้างประชาคมอาเซียน ปี ค.ศ. 2015 ตามพันธสัญญาของผู้นำ 10 ประเทศ ที่ได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ และ ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีวิทยาศาสตร์ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการศึกษาในรูปของการฝึกอบรมและการวิจัย ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ และเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดในกฎบัตรอาเซียนในกรอบความร่วมมือทั้ง 3 เสาหลัก ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในเรื่องการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีพ (ASEAN Secretariat, 2008) การศึกษาจึงถือเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญสู่การขับเคลื่อนเหล่าประเทศสมาชิก ที่ต้องยึดถือเป็นแนวทางสำคัญ

สภาพการจัดการศึกษา ทั้งจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และการฝึกอบรม ใน สปป. ลาว กระทรวงศึกษาธิการ สปป. ลาว (1999) การฝึกอบรมให้ครูเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน แบบดาว 5 แฉก คือ 1) การจัดกิจกรรมเป็นหลักในการเรียนการสอน (Activity-based learning) 2) การสอนโดยการตั้งปัญหา (Problem-based learning) 3) การสอนโดยการยกภาพตัวอย่าง (Using illustrations) 4) การสอนโดยการทำ กิจกรรมกลุ่ม (Group learning) และ 5) การสอนในเรื่องที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน (Daily life) ถาวอน นามมะวงศ์ (1995) การสอนวิธีสอนวิชาสังคมศึกษาที่ครูนิยมใช้กัน มีเพียง 4 วิธีที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่ การสอนแบบบรรยาย สนทนา การใช้สื่อ และการใช้คำถามเป็นหลัก และจากการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนใน สปป. ลาว กรมสร้างครู (2004) ได้ค้นพบว่านักศึกษาที่เรียนจบสถาบันผลิตครูเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนมีลักษณะลอกเลียนแบบ การสอนที่ยึดตำราเป็นหลัก ครูใช้คำถามปลายปิด วิธีการประเมินผลใช้ตามแบบวัดที่มีในตำรา กรมสร้างครู (2010) ประเมินความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนมีความเข้าใจน้อยในการวัดความรู้ ความเข้าใจ ร้อยละ 55.63 มีการปรับปรุงการเรียนการสอน ร้อยละ 31 ดังที่ Kongsy Chounlamany (2011) ได้ทำการวิจัยศึกษาสภาพในการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ใน สปป. ลาว ซึ่งได้สรุปไว้ว่า ครูส่วนหนึ่งเปลี่ยนวิธีสอนจากเดิมคือ อ่านจากตำรา มาเป็นให้นักเรียนบันทึก และค้นหาคำตอบจากตำราด้วยตนเอง

สภาพการผลิตครู ที่กล่าวมาข้างต้น ครูยังมีข้อจำกัดในการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา ที่ครูจะต้องได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อที่จะนำไปจัดการเรียนการสอนและพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพบริบทหรือตามความเป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริบทการเปลี่ยนแปลงทางสังคมหรือประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากสภาพการณ์ต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นประเด็นหลักสำคัญในการออกแบบเพื่อจะหาแนวทางการผลิตครูของ สปป. ลาว ให้ได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อที่จะนำไปจัดการเรียนการสอน และพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ตามกรอบสมรรถนะวิชาชีพครูอาเซียน และสิ่งสำคัญคือผู้วิจัยในฐานะที่ได้มีส่วนร่วม และเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมให้แก่ครู โดยเฉพาะครูสังคมศึกษา ซึ่งเป็นตัวหลักสำคัญในการพัฒนาทักษะ แนวคิด เจตคติ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน ให้ไปตามกรอบความร่วมมือการศึกษาประชาคมอาเซียน ไปสู่ประชาคมที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา สำหรับโรงเรียนใน สปป. ลาว
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา สำหรับโรงเรียนใน สปป. ลาว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบงานวิจัย แบ่งได้เป็น 4 ระยะ กลุ่มเป้าหมาย เลือกรูปแบบเจาะจง ดังรายละเอียดในตาราง ต่อไปนี้

ระยะ และวิธีการวิจัย	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือวิจัย
ระยะที่ 1 การสร้างหลักสูตร – สัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แบบเจาะลึก (In-depth Interview) – สนทนากลุ่ม (Focus group Discussion)	จำนวน 8 ท่านประกอบด้วยคณาบดีคณะศึกษาศาสตร์ หัวหน้า ภาควิชา ครูสังคมศึกษาโรงเรียนสาธิต นักศึกษา หัวหน้าศูนย์ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หัวหน้าหน่วยงาน SEAMEO หัวหน้ากรมสร้างครู และหัวหน้ากรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยหัวหน้าแผนกวิชาการ รองหัวหน้า ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา หัวหน้าวิชาการ ภาควิชาสังคม ศึกษา หัวหน้าหน่วยงานพัฒนาวิชาชีพครู	- แบบบันทึก - แบบสังเกต - แบบ สัมภาษณ์
ระยะที่ 2 การตรวจสอบหลักสูตร – ประเมิน และวิพากษ์ หลักสูตร	ฝ่ายไทย 2 ท่าน ฝ่ายลาว 5 ท่าน รวม 7 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาครู ด้านการพัฒนานวัตกรรม ด้าน การพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล	- เอกสาร หลักสูตร - แบบประเมิน
ระยะที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตร – การทดลองใช้ (try out) – การวิจัยเชิงทดลอง (Pre-experimental research)	กับนักศึกษาสาขาครูสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย แห่งชาติลาว จำนวน 23 คน กับนักศึกษาสาขาครูสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย แห่งชาติลาว จำนวน 25 คน	- แบบบันทึก - แบบสังเกต
ระยะที่ 4 ติดตามและประเมินผล – การวิจัยในชั้นเรียน (P-A-O-R) + C	ติดตามและประเมินผล กับนักศึกษาสาขาครูสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย แห่งชาติลาว จำนวน 25 คน	
	รวม 68 คน	

ภาพที่ 1 กรอบหลักสูตรสมรรถนะครู

สรุปผลการวิจัยได้ตาม 2 วัตถุประสงค์ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการด้านนวัตกรรมจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา สำหรับโรงเรียนใน สปป ลาว ค้นพบว่า เป็นหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้นไปตามกรอบสมรรถนะวิชาชีพครู (Competency-Based Teacher) มี 2 ส่วนคือ 5C, 8F รวมมี 39 ตัวชี้วัดสมรรถนะ หลักสูตรรวมมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) กรอบสมรรถนะครูกับนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) โครงสร้างเนื้อหาและเวลาการฝึกอบรม 5) แนวทางการฝึกอบรม 6) การประเมินผล หลักสูตรมี 4 หน่วย ประกอบด้วย 1) ความรู้พื้นฐานประชาคมอาเซียนกับทิศทางการพัฒนาประเทศ 2) การวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรอาเซียนศึกษา 3) การวิเคราะห์ผู้เรียน และการคัดกรองวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 4) การออกแบบนวัตกรรมจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา หลักสูตรใช้ระยะเวลาฝึกอบรม ภาคทฤษฎี 13 ชั่วโมง ภาคฝึกปฏิบัติ 37 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 50 ชั่วโมง

การทดลองใช้ (try out) กับครูสังคมศึกษา จำนวน 23 คน จัดเข้าฝึกสอนในรายวิชาวิเคราะห์หลักสูตรและการสอน โดยมีขั้นตอนเริ่มจาก การให้ความรู้ภาคทฤษฎี ดำเนินการอบรมตามแนวดำเนินการที่กำหนดไว้ในหลักสูตรฝึกอบรม จากนั้นทำการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะ โดยตรวจสอบด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์วัดได้จากแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา พบว่า มีประเด็นที่เป็นข้อสังเกตเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้นดังนี้ คือ

1) การหาคุณภาพของแบบวัดผลด้าน ด้านความรู้ (Knowledge) 50 ข้อ มีความยากง่ายที่มีเกณฑ์ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป โดยนำแบบวัดที่ตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ ผลปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนก จำนวน 32 ข้อที่อยู่ตามเกณฑ์ ไม่ได้ตามเกณฑ์ จำนวน 18 ข้อ ผู้วิจัยได้นำข้อสอบไปปรับปรุงแล้วนำไปทดสอบใหม่ในกลุ่มเดิมอีกครั้ง ปรากฏว่า ข้อสอบทั้ง 18 ข้อ ได้ตามช่วงของเกณฑ์กำหนดคือ ค่าความยากง่าย ได้ตามเกณฑ์กำหนดอยู่ในช่วง (0.27 – 0.75) และค่าอำนาจจำแนก (0.21-0.67) แล้วทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร

KR 20 ของ (Kuder –Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ $KR20 = 0.81$ จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบฉบับดังกล่าวไปใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองนำเอาไปใช้จริงต่อไป

2) ด้านทักษะ (Process skill) ประเมินภาพรวม ครูสังคมศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในช่วงเกณฑ์การประเมินระหว่าง 4 - 8 อยู่ในช่วงระดับปานกลางถึงระดับดี

3) ด้านคุณลักษณะ (Attribute) มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.75$) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D = 0.20$) และมีค่าเฉลี่ยระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.43$) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D = 0.53$) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ $KR20 = 0.85$ จากนั้นจึงทำการประเมินผลหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา สำหรับโรงเรียนใน สปป ลาว ให้เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้หลักสูตรจริงกับกลุ่มเป้าหมาย

2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา หลังจากฝึกอบรมแล้ว ครูผู้เข้าอบรมมีคุณภาพตามเกณฑ์ คือ โดยจำนวนครูไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70 มีผลการประเมินไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70 ในทุกด้าน และคะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้านไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ดังนั้น เมื่อพิจารณา

1) ภายใต้งานแรก คือ จำนวนครูไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70 มีผลการประเมินไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70 ในทุกด้าน พบว่า มีจำนวนครูที่ผ่านเกณฑ์ทุกด้านรวม 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60 จากจำนวนครูประจำการทั้งหมด ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และ

2) เมื่อพิจารณาเกณฑ์ที่สอง คือ คะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้านไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 พบว่า ค่าคะแนนร้อยละเฉลี่ยรวมในทุกด้านเท่ากับ ร้อยละ 77.22 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาทั้งสองเกณฑ์ร่วมกันแล้วจึงสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา ไม่ผ่านตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด

อภิปรายผล

จากการผลการวิจัยดังกล่าว สามารถอภิปรายผลได้ว่า วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา สำหรับโรงเรียนใน สปป ลาว ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้ผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) ใน 4 ระยะ ในแต่ละขั้นตอน จึงส่งผลทำให้การฝึกอบรมตามหลักสูตร จำนวนครูส่วนมากมีสมรรถนะด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา ซึ่งลักษณะของกิจกรรมการฝึกอบรม ขั้นตอนการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยมีการพัฒนาไปตามแนวทางของ Competency Based Learning -Training (CBL-T) ดังเช่น หน่วยที่ 1 และหน่วยที่ 2 ครูได้วิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตร การได้มาซึ่งข้อมูล การเข้าถึงข้อมูล และการปรับปรุงข้อมูล เสนอข้อมูลในเรื่องอาเซียนศึกษาที่มีความสอดคล้อง ถูกต้อง ชัดเจน ผ่านการคัดกรองโดยครูผู้เข้าอบรม และเปิดโอกาสให้การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ในรายละเอียดของเนื้อหาของการเรียนรู้ต้องมุ่งที่การพัฒนา Competency หน่วยที่ 3 การวิเคราะห์ผู้เรียน และการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ให้ครูผู้เข้าอบรมได้เชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติใช้หลักการของการวิจัยปฏิบัติการภายใต้วงจร PAOR สามารถช่วยให้นำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณา รุ่งเรืองวณกุล (2556), วิวรรธน์ จันทรเทพย์ (2544), รวงทอง ฤาพันธ์ และคณะ (2558) ที่ใช้แนวทางของ Competency Based Learning -Training (CBL-T) มาพัฒนาฝึกอบรม ดังนั้นหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาสำหรับโรงเรียนใน สปป ลาว จึงมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการ ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ภายใต้งานแรก พบว่า มีจำนวนครูที่ผ่านเกณฑ์ทุกด้านรวม 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60 จากจำนวนครูประจำการทั้งหมด ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยได้ไปศึกษาประวัติกลุ่มเป้าหมายจากสำนักทะเบียน พบว่า อายุ ประสบการณ์ การสอน สาขาที่เรียน และบริบททางสังคมมีความแตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อ หลักสูตร และส่วนมากในรายด้านกลุ่มครูที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ คือด้านทักษะในบางด้าน จากการศึกษารอบแนวคิด และ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง McClelland (1973), Boyatzis (1982), Spenser & Spenser (1993) สมรรถนะภายนอกคนเราที่เป็นด้านความรู้ และทักษะสามารถพัฒนาได้ และสมรรถนะที่พัฒนาได้ยากคือสิ่งที่อยู่ลึกลงไปหรือซ่อนอยู่ในตัวบุคคล นั่นคือแนวทางที่ต้องเสริมสร้างสมรรถนะให้กับครู และ ด้านคุณลักษณะที่เป็นแรงผลักดันเบื้องลึกอยู่ด้านในส่วนลึกของครู Joyce & Shower (1987 อ้างถึงใน วัชรภา เล่าเรียนดี, 2556) การฝึกอบรมไม่ควร

มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่พัฒนาความรู้ และทักษะเท่านั้น ครูผู้เข้าอบรมควรมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติความเชื่อเกี่ยวกับการสอน ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้ในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attribute) ครูมีเจตคติ มีค่าเฉลี่ยไปตามเกณฑ์ที่คิดเป็นร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามในการทดสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการ ด้านนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาสำหรับโรงเรียนใน สปป ลาว ยังมีกลุ่มครูที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ในด้านทักษะนั้น มีเหตุผลที่สอดคล้องกับแนวคิด สุเทพ อ่วมเจริญ (2547) การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงการเลือกกลุ่มเป้าหมายที่ถูกเลือกมา ต้องมีผลการเรียนทั้งในระดับดี ปานกลาง และต่ำ และควรส่งเสริมให้มีความคิดเป็นอิสระของตัวเอง และ สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2549) ได้ชี้แจงไว้ว่า ในทางปฏิบัติแต่ละครั้งควรมุ่งเน้นทักษะหนึ่งเท่านั้น และผลของทักษะนั้นยังช่วยแยกผู้ที่มีผลงานดีเด่นออกจากผู้ที่มีผลงานปานกลาง และทักษะนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยคัดเลือก หรือสอนคนที่มีศักยภาพให้เป็น Superstar ขององค์กรต่อไป

สรุปได้ว่าจากการประเมินภาพรวมจากการจัดกิจกรรม และการประเมินภาพรวมสมรรถนะ ครูจำนวน 25 คนได้มี พฤติกรรมที่แสดงออกด้านเจตคติในระดับมาก ถึง มากที่สุด ซึ่งยังมีกลุ่มครูที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ในด้านทักษะ แต่อย่างไรก็ตาม พัฒนาการที่เกิดขึ้นกับครูแม้จะน้อยกว่าเกณฑ์แต่ก็ถือว่ามีความพัฒนาการที่ดีทำให้เห็นทิศทางของกระบวนการวิจัย และ พัฒนาหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และหากว่ามีระยะเวลาการฝึกอบรมเพิ่มมากขึ้นจะสามารถพัฒนาครูให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้

ข้อเสนอแนะ

จากการค้นพบผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการในการพัฒนา นวัตกรรมการเรียนรู้อาเซียนศึกษาสำหรับโรงเรียนใน สปป ลาว ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานผลิตครูและผู้บริหารการศึกษา

1. ควรนำผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะครูในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ อาเซียนศึกษาสำหรับโรงเรียนใน สปป ลาว ในครั้งนี้ไปใช้จริง
2. ควรให้มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะครูเน้นสมรรถนะเป็นรายด้านที่มีความต้องการให้ครู เกิดสมรรถนะ
3. ควรให้มีการเพิ่มระยะเวลาการฝึกอบรมเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะเพิ่มเวลาในการติดตามผลครูจะสามารถพัฒนา นวัตกรรมได้ดีขึ้น
4. ควรให้มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะครูให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย สายงาน
5. ควรให้มีการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรในด้านเนื้อหา และแนวทางการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาให้มีความ ต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของประเทศเพื่อก้าวสู่อาเซียนอย่างยั่งยืน และมั่นคง

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1. ครูผู้สอนควรศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้อาเซียนศึกษาสำหรับโรงเรียนใน สปป ลาว ก้าวสู่อาเซียนอย่างยั่งยืน และมั่นคง
2. ครูผู้สอนควรนำเอาพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้อาเซียนศึกษาสำหรับโรงเรียนใน สปป ลาว ในครั้งนี้ไปใช้จริง หรือเลือกไปปรับใช้ในบริบทของแต่ละโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิจัย การพัฒนาหลักสูตร และรูปแบบการเรียนรู้อาเซียนศึกษา ให้กับครู สังคมศึกษาและครูสาขาอื่น
2. ควรมีการศึกษาแนวทางในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรของ Competency Based Learning -Training (CBL-T) ให้มีความต่อเนื่อง และสอดคล้องกับการเสริมสมรรถนะครู
3. ควรให้มีวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะครูเน้นสมรรถนะเป็นรายด้านที่มีความต้องการให้ ครูเกิดสมรรถนะ

4. ควรให้วิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะครูให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย หรือสายงาน
5. ควรให้วิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยผสมผสานที่หลากหลายเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะครูให้มีประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

ภาคผนวก

หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการ ด้านการ
พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ อาเซียนศึกษา
สำหรับโรงเรียนใน สปป ลาว (ฉบับนำไปใช้จริง)

หน่วยที่ 1
ความรู้พื้นฐานประชาคมอาเซียน
กับทิศทางการพัฒนาประเทศ

จำนวนเวลา ทฤษฎี 3 ชั่วโมง และการฝึกปฏิบัติ 4 ชั่วโมง
วัตถุประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

- ▶ วิเคราะห์เนื้อหาการจัดการเรียนรู้เพื่อการขับเคลื่อนของประเทศลาวสู่ประชาคมอาเซียนได้
- ▶ เสนอทิศทางการจัดการเรียนรู้เพื่อการขับเคลื่อนของประเทศลาวสู่ประชาคมอาเซียนได้

ด้านทักษะ (P)

- ▶ เปรียบเทียบสถานการณ์การรับรู้เรื่องอาเซียนในสถานศึกษาของตนเองกับภาพรวมหลักสูตรอาเซียนศึกษาได้
- ▶ คิดสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามทิศทางการศึกษาของประเทศ และตามกลไกขับเคลื่อนของประชาคมอาเซียน

ด้านคุณลักษณะ (A)

- ▶ เห็นความสำคัญของเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน
- ▶ มีความใส่ใจในการค้นหาข้อมูล การอัปเดตข้อมูลใหม่ๆ ในเรื่องอาเซียนศึกษา

ข้อข้อยกเว้นเนื้อหาสาระ

1. วิถีทางประชาคมอาเซียน
2. ทิศทาง และแผนงานของ สปป ลาว ในการก้าวเดินสู่ประชาคมอาเซียน
3. ภาพรวมของหลักสูตรอาเซียนศึกษาในสถานศึกษา

กิจกรรมฝึกอบรม

1. ครูฝึกอบรมนำเสนอเนื้อหาสาระจาก PowerPoint และแจกใบความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาของ สปป ลาว ประกอบ จากนั้น ครูฝึกฉาย Vidio Scrive Youtube เรื่อง KNOW ASEAN Laos program-11/10/2014-1 By L N T V KNOW ASEAN Laos เรื่อง ท่องโลกอาเซียน Youtube by Somchay Bodnok และเรื่อง Asean Community By Trakoonsack Singkham จากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นหัวหน้าหน่วยงาน SEAMEO บรรยายให้ความรู้ เรื่องทิศทาง และแผนงานการศึกษาของ สปป ลาว ในการก้าวเดินสู่ประชาคมอาเซียน แล้วเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ซักถาม (2 ชั่วโมง) แล้วให้ครูผู้เข้าอบรมสรุปเป็นแผนวาด Mind Mapping กับความรู้ที่ได้เรียนมาใส่ใบกิจกรรมที่ 1.1 ใช้เวลาทั้งหมด (1 ชั่วโมง)

2. ครูฝึกอบรมแนะนำการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม จากแหล่งเรียนรู้ ด้วยสื่อ วารสาร ข่าวหนังสือพิมพ์ และ อินเทอร์เน็ต จากนั้นให้ครูผู้เข้าฝึกอบรม ทดลองทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ คัดเลือกเนื้อหา และประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความรู้ที่ได้เรียนมาไว้ในใบกิจกรรมที่ 1.2 เพื่อฝึกการคัดกรองและปรับปรุงเนื้อหาที่เรียนอาเซียนศึกษา (1 ชั่วโมง)

3. ครูฝึกอบรมให้ทำกิจกรรมที่ 1.3 โดยแบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรม เป็น 10 กลุ่ม ใช้สถานการณ์บทบาทสมมติไปตามจำนวนประเทศสมาชิกในกลุ่มสิบประเทศ ในหนึ่งประเทศไม่น้อยกว่า 2 คน และไม่เกิน 3 คน โดยเลือกจากลำดับบัญชีรายชื่อของผู้เข้าอบรมจัดเตรียมข้อมูล จัดการประชุม ระดับชั้นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาในเรื่อง “ครูสังคมศึกษากับการรองรับการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน” การแสดงบทบาทสมมติมีการจัดฉากที่ประชุม มีธงชาติเพลงชาติ จากนั้นให้ผู้เข้ารับการอบรมนำเสนอข้อมูลแต่ละประเทศที่ตนเลือกว่าจะ มีทิศทางในการพัฒนาประเทศตนอย่างไร? จากนั้นเปรียบเทียบ และ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยกันวางแผนการรองรับการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (3 ชั่วโมง)

4. แจกใบกิจกรรมสะท้อนเหตุการณ์การเรียนรู้ (Reflection) ที่ 1.4 ต่อกับเนื้อหาสาระที่ตนเลือกกับภาพรวมหลักสูตรอาเซียนศึกษา จากนั้นครูฝึกช่วยแนะนำให้คำปรึกษา 1 ชั่วโมง

สื่อ และแหล่งการเรียนรู้

1. เสนอความรู้ใน PowerPoint ใบความรู้ ประกอบ เรื่อง “สาระสำคัญอาเซียนศึกษาตามหลักสูตรศึกษา และ หลักสูตรอาเซียน (ASEAN Sourcebook) ได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนรู้
2. วารสาร ข่าว หนังสือพิมพ์ และแหล่งเรียนรู้อื่น
3. แผนที่ประเทศอาเซียน แผนที่ทวีปเอเชีย แผนที่โลก ธงชาติ ลักษณะ สภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศในอาเซียน
4. แผนวาด ทิศทาง และแผนงานประชาคมอาเซียน

การประเมินผลการอบรม

มีรูปแบบการประเมินให้คะแนนในลักษณะของ **Rubric scoring** ประเมินจากสภาพจริง (Authentic assessment) ประเมินจากการปฏิบัติ (Performance assessment) ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio assessment) เช่น สังเกตสมรรถนะครูจาก (งานกลุ่ม และงานเดี่ยว) การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การอภิปราย การสรุป การสะท้อนผล ประเมินจากการทำกิจกรรมที่ 1.1; 1.2; 1.3; 1.4 ของผู้เข้าฝึกอบรม (งานกลุ่ม และงานเดี่ยว)

เครื่องมือประเมินผลการอบรม

ใบประเมินสมรรถนะครูโดยผู้วิจัยและผู้เข้าอบรม ใบประเมินกิจกรรม และ แบบสะท้อนผลการฝึกอบรมของผู้เข้าฝึกอบรม (งานกลุ่ม และงานเดี่ยว)

หน่วยที่ 2
การวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรอาเซียนศึกษา

จำนวนเวลา ทฤษฎี 3 ชั่วโมง และการฝึกปฏิบัติ 6 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์การฝึกอบรม

ด้านความรู้ (K)

- ▶ จัดหมวดเนื้อหาอาเซียนศึกษาให้สอดคล้องในบริบทของหลักสูตรอาเซียนได้
- ▶ กำหนดเนื้อหาอาเซียนศึกษาที่สำคัญเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้

ด้านทักษะ (P)

- ▶ วิเคราะห์ สังเคราะห์ คัดกรองเนื้อหาอาเซียนศึกษา
- ▶ สร้างสรรค์แนวรวบยอดของเนื้อหาที่เป็นความคงทนในการเรียนรู้อาเซียนศึกษาให้กับผู้เรียน

ด้านคุณลักษณะ (A)

- ▶ ปรับตัวได้อย่างเหมาะสมตามกลไกขับเคลื่อนของประชาคม อาเซียน
- ▶ มีความตระหนัก เห็นคุณค่า และส่งเสริมในการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน
- ▶ มีความใส่ใจในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน
- ▶ เห็นความสำคัญในการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในเรื่องอาเซียนศึกษา

ขอบข่ายเนื้อหาสาระ

1. ความหมาย และ องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 1.1 หลักการวิเคราะห์ หลักสูตรอาเซียนศึกษาในสถานศึกษา
 - 1.2 หลักการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เนื้อหาหลักสูตรอาเซียนศึกษาในสถานศึกษา
2. การสร้างแนวคิดรวบยอดเนื้อหาอาเซียนศึกษา
 - 2.1 หลักการสร้างแนวคิดรวบยอด
 - 2.2 ความสำคัญในการสร้างแนวคิดรวบยอด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูผู้ฝึกอบรมทบทวนความรู้ที่ได้เรียนมาในหน่วยที่ 1 สรุป องค์ความรู้ที่ได้เรียนมา แล้วเสนอชุดความรู้ในหน่วยที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหาอาเซียนศึกษา เริ่มจากการนำเสนอหัวข้อที่ 1 ความหมาย และองค์ประกอบของหลักสูตรโดยใช้ โปรแกรม Mapping Mind manager X5 (2 ชั่วโมง) และจากนั้นให้ผู้เข้ารับการอบรมทำเป็นเอกสารประกอบแจกให้ครูผู้เข้าอบรมทำการสรุป เป็นแผนวาด Mind Mapping กับความรู้ที่ได้เรียนมาใส่ใบกิจกรรมที่ 2.1 เสริมความรู้ครั้งที่ 2 ใช้เวลาทั้งหมด (1 ชั่วโมง)
2. ครูฝึกอบรมแนะนำให้ครูผู้เข้าอบรม การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม จากแหล่งเรียนรู้ ด้วยสื่อ วารสาร ข่าวหนังสือพิมพ์ และ อินเทอร์เน็ต เพื่อยืนยัน และ อัปเดตข้อมูล ASEAN today จากนั้นให้ผู้เข้ารับการอบรม ทดลองทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ คัดเลือกเนื้อหา และประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา รอบ ที่ 2 ให้สอดคล้องและถูกต้อง กับความรู้ที่ได้เรียนมาใส่ใบกิจกรรมที่ 2.2 เพื่อการคัดกรอง และ ปรับปรุงเนื้อหาที่เรียนอาเซียนศึกษา (1 ชั่วโมง)
3. ครูผู้ฝึกอบรมนำเสนอหัวข้อที่ 2 การสร้างแนวคิด รวบยอดเนื้อหาอาเซียนศึกษา โดยใช้ โปรแกรม Mapping Mind manager X5 และ รูปแบบทั่วไปในการฝึก แล้วแจกเอกสารประกอบ (2 ชั่วโมง) ให้ครูผู้เข้ารับการอบรมสร้างแนวคิด รวบยอด และความคงทนด้านเนื้อหาให้กับผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา ผู้เข้าอบรมทำการ สรุป เป็นแผนวาด Mind Mapping อาเซียนศึกษา 3 แผนวาด เป็นบทเรียงความ 3 บท กับความรู้ที่ได้เรียนมาใส่ใบกิจกรรมที่ 2.3 เสริมความรู้ครั้งที่ 2 ใช้เวลาทั้งหมด (1 ชั่วโมง)
4. แจกใบกิจกรรมสะท้อนเหตุผลการเรียนรู้ (Reflection) ที่ 2.4 ต่อกับเนื้อหาสาระที่ตนเลือก กับภาพรวมหลักสูตร อาเซียนศึกษา จากนั้นครูฝึกช่วยแนะนำให้คำปรึกษา 1 ชั่วโมง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในหน่วยที่ 1
2. ใช้ โปรแกรม Mapping Mind manager X5 และเอกสารประกอบความรู้ในหน่วยที่ 2 ได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนรู้
3. วารสาร ข่าว หนังสือพิมพ์ และ สืบค้น
4. ใบกิจกรรมที่ 1.1; 1.2 ใบความรู้เรื่อง “หลักการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรอาเซียนศึกษาในสถานศึกษา”

การประเมินผลการอบรม

1. การประเมินให้คะแนนในลักษณะของ **Rubric scoring** ประเมินจากสภาพจริง (Authentic assessment) ประเมินจากการปฏิบัติ (Performance assessment) ประเมิน จากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio assessment)
2. การสรุป การสะท้อนผลและแฟ้มสะสมงาน (portfolio framework) โดยผู้เข้าฝึกอบรม (งานกลุ่ม และงานเดี่ยว)

เครื่องมือประเมินผลการอบรม

1. ใบประเมินสมรรถนะครูโดยผู้วิจัยและผู้เข้าอบรม
2. ใบประเมินกิจกรรม และแบบสะท้อนผลการฝึกอบรมของผู้เข้าฝึกอบรม (งานกลุ่ม และงานเดี่ยว)

หน่วยที่ 3

การวิเคราะห์ผู้เรียนและการคัดกรองวัตถุประสงค์

จำนวนเวลา ทฤษฎี 3 ชั่วโมง และการฝึกปฏิบัติ 4 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์การฝึกอบรม

ด้านความรู้ (K)

- วิเคราะห์ความสำเร็จของผู้เรียนในการก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน
- ชี้แจงรูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนในการก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน

ด้านทักษะ (P)

- คัดกรองระดับพฤติกรรม และคุณลักษณะผู้เรียนให้สอดคล้องในบริบทของหลักสูตรอาเซียนศึกษาได้
- ออกแบบวัตถุประสงค์ และประเมินผลการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันและถูกต้องตามกลไกขับเคลื่อนของประชาคมอาเซียน
- ประเมินผลพฤติกรรมผู้เรียนเกิดขึ้นตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับระดับพฤติกรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน

ด้านคุณลักษณะ (A)

- มีความใส่ใจส่งเสริมแบบวิถีการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน
- มีความใส่ใจสร้างความตระหนักให้แก่ผู้เรียนเพื่อก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน
- คิดค้นหาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ ในการสร้างผู้เรียนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ขอบข่ายเนื้อหาสาระ

1. การวิเคราะห์ และวินิจฉัยผู้เรียน
2. การวิเคราะห์ และการกำหนดระดับพฤติกรรมผู้เรียน
3. แนวทางประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการฝึกอบรม

1. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ความรู้ เรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ และ สไตล์การเรียนรู้ของผู้เรียน จากนั้นให้ครูผู้เข้าอบรมได้สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (2 ชั่วโมง)

2. ให้ครูผู้อบรมทำใบกิจกรรมที่ 3.1 เกี่ยวกับการวินิจฉัยผู้เรียนเบื้องต้น และทำใบกิจกรรมที่ 3.2 เกี่ยวกับการทดสอบรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน (2 ชั่วโมง) และ ให้ครูผู้อบรมสืบค้น แบบวัดสไตล์การเรียนรู้ของผู้เรียนจาก http://bus.eau.ac.th/docs/article_08.pdf (1 ชั่วโมง)

3. ครูฝึกอบรมแนะนำผู้เข้าฝึกอบรม แนวทางการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาของ สปป ลาว ตามใบความรู้ที่แจกให้ในหน่วยที่ 1 เกี่ยวกับทักษะ คุณลักษณะของการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา ผู้เข้ารับการอบรม ทำใบกิจกรรมที่ 3.3 การคัดกรองระดับพฤติกรรม และ คุณลักษณะผู้เรียนให้สอดคล้องในบริบทของหลักสูตรอาเซียนศึกษา (1 ชั่วโมง)

4. ใบกิจกรรมสะท้อนเหตุการณ์การเรียนรู้ (Reflection) ที่ 3.4 ต่อกับการวิเคราะห์ผู้เรียน และการคัดกรองวัตถุประสงค์จากนั้นครูฝึกช่วยแนะนำให้คำปรึกษา (1 ชั่วโมง)

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. เสนอความรู้ใน PowerPoint ใบความรู้ ประกอบ เรื่อง วิธีการวัด และประเมินผล พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. แบบทดสอบระดับการคิดของผู้เรียน และ ให้ครูผู้อบรมสืบค้นแบบวัดสไตล์การเรียนรู้ของผู้เรียน ใบกิจกรรมที่ 3.1; 3.2; 3.3; 3.4

การประเมินผลการอบรม

การประเมินให้คะแนนในลักษณะของ Rubric scoring ประเมินจากสภาพจริง (Authentic assessment) ประเมินจากการปฏิบัติ (Performance assessment) ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio assessment) เช่น

1. สังเกตสมรรถนะครูจาก (งานกลุ่ม และงานเดี่ยว) การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การอภิปราย การสรุป การสะท้อนผล
2. ประเมินจากการทำกิจกรรมที่ 3.1; 3.2; 3.3; 3.4 ของผู้เข้าฝึกอบรม (งานกลุ่ม และงานเดี่ยว)

การประเมินผลการอบรม

ใบประเมินสมรรถนะครูโดยผู้วิจัยและผู้เข้าอบรม ใบประเมินกิจกรรม และ แบบสะท้อนผลการฝึกอบรมของผู้เข้าฝึกอบรม (งานกลุ่ม และงานเดี่ยว)

หน่วยที่ 4

การออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

จำนวนเวลา ทฤษฎี 3 ชั่วโมง การฝึกปฏิบัติ 16 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

- ▶ สรุป การจัดการเรียนการสอนแฟ้มสะสมงานที่ทำมาได้
- ▶ วิเคราะห์หลักสูตรไปสู่ขั้นตอนนวัตกรรมจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาได้
- ▶ เลือกนำใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน

ด้านทักษะ (P)

- ▶ ออกแบบนวัตกรรมจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาได้อย่างมีระบบโดยมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับประเทศ เพื่อก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน
- ▶ นำใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวังให้สอดคล้องในบริบทของหลักสูตรอาเซียนศึกษา
- ▶ สะท้อนผลและปรับปรุงนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาของครูสังคมศึกษา

ด้านคุณลักษณะ (A)

- ▶ ใส่ใจสร้างสรรค์ในการออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา
- ▶ เห็นคุณค่าในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา
- ▶ ให้คำปรึกษาสร้างความตระหนักให้แก่ผู้เรียนเพื่อก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน
- ▶ ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนเพื่อนร่วมงานในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา

ข้อขายเนื้อหาสาระ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่نواتกรรมการจัดการเรียนรู้
2. การออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการฝึกอบรม

การทดลองนวัตกรรมในชั้นเรียน

1. ครูฝึกอบรมแนะนำผู้เข้าฝึกอบรม แนวทางการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาของ สปป ลาว ตามใบความรู้ที่แจกไว้ในหน่วยที่หนึ่ง แล้วให้ครูผู้เข้าอบรมวิเคราะห์ใบกิจกรรมที่ 4.1 เกี่ยวกับเส้นทางของหลักสูตรไปสู่การสอน มีอะไรบ้าง แต่ละช่วงมีความสำคัญอย่างไร แล้วสรุปเป็นแผนวาด Mind Mapping ใช้เวลาทั้งหมด (3 ชั่วโมง)
2. ครูฝึกอบรมเสนอภาพการเรียนรู้ของ John Biggs (1988) โดยให้ผู้เข้ารับการอบรมทำกิจกรรมเขียนคำชี้แจงเหตุผล และจากนั้นให้ครูผู้เข้าอบรมทำการ สรุป เป็นตารางรูปแบบการเรียนรู้ และ สไตล์การเรียนรู้ของผู้เรียน กับความรู้ที่ได้เรียนมาใส่ใบกิจกรรมที่ 4.2 เกี่ยวกับตารางวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ ใช้เวลาทั้งหมด (1 ชั่วโมง)
3. ครูฝึกอบรมยกตัวอย่าง การวิจัยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ตัวอย่างตามใบความรู้ที่แจกไว้ในหน่วยที่หนึ่ง จากนั้นแนะนำให้ผู้เข้าอบรมสืบค้น การวิจัยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน เพิ่มเติมใช้เวลา (1 ชั่วโมง) จากนั้นผู้เข้ารับการอบรม เลือกทฤษฎีการเรียนรู้ เทคนิค แนวทาง และรูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับผู้เรียนในใบกิจกรรมที่ 4.3 การวิเคราะห์รูปแบบการสอน ใช้เวลาทั้งหมด (3 ชั่วโมง)
4. ให้ครูผู้เข้าฝึกอบรมทำการสรุป การจัดกิจกรรมที่ได้สะสมเป็นแฟ้มสะสมงาน (portfolio framework) ที่ผู้เข้าฝึกอบรมได้ทำมาในหน่วยที่ 1; 2; 3 และ 4 ที่ครูผู้เข้าฝึกอบรมได้ทำการออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ จากนั้นครูฝึกตั้งประเด็นคำถามสนทนาเพื่อวิจัยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาเริ่มจากเส้นทางของหลักสูตรมีความเป็นมาอย่างไร และผู้เข้าอบรมมีวิธีการดำเนินการวิจัยอย่างไร นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาที่ผู้เข้าอบรมได้พัฒนาขึ้นมีความสำคัญอย่างไร ใบกิจกรรมที่ 4.4 การสรุปองค์ประกอบการออกแบบวิจัยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาใช้เวลาทั้งหมด (3 ชั่วโมง)
5. ให้ครูผู้เข้ารับการอบรมทุกท่านทดลองใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษากับครูผู้เข้าอบรมด้วยกันเอง พร้อมสะท้อนผลการทดลองใช้นวัตกรรม ครูผู้ฝึกอบรม แจกใบกิจกรรมที่ 4.5 การสะท้อนผลการเรียนรู้เกี่ยวกับทดลองใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา จากนั้นครูฝึกช่วยแนะนำให้คำปรึกษา และปรับปรุงนวัตกรรม ใช้เวลาทั้งหมด (8 ชั่วโมง)

การใช้นวัตกรรมในโรงเรียน

1. ให้ครูผู้เข้ารับการอบรมทุกท่านนำเอาชุดนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาที่ตัวเองพัฒนาขึ้นไปใช้จริงในโรงเรียนที่ตนเองสังกัด หรือ โรงเรียนในเขตพื้นที่ คนละ 6 ชั่วโมง
2. แจกใบกิจกรรมสะท้อนเหตุการณ์การเรียนรู้ (Reflection) กิจกรรมที่ 4.7 ต่อกับการนำใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาในโรงเรียน จากนั้นครูฝึกช่วยแนะนำให้คำปรึกษา และปรับปรุงนวัตกรรม (4 ชั่วโมง)

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. เสนอความรู้ใน PowerPoint ใบความรู้ ประกอบ เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาของ สปป. ลาว
2. แผนวาด Mind Mapping และ ภาพการเรียนรู้ของ John Biggs (1988)
3. ใบกิจกรรมในหน่วยที่ 1; 2; 3 และ หน่วยที่ 4

การประเมินผลการอบรม

1. มีรูปแบบการประเมินให้คะแนนในลักษณะของ Rubric scoring ประเมินจากสภาพจริง (Authentic assessment) ประเมินจากการปฏิบัติ (Performance assessment) ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio assessment) เช่น สังเกตสมรรถนะครูจาก (งานกลุ่ม และงานเดี่ยว) การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การอภิปราย การสรุป การสะท้อนผล
2. การสรุป การจัดกิจกรรมที่ได้สะสมเป็นแฟ้มสะสมงาน (portfolio framework) ที่ผู้เข้าฝึกอบรมได้ทำมาในหน่วยที่ 1; 2; 3 และหน่วยที่ 4

เครื่องมือประเมินผลการอบรม

1. ใบประเมินสมรรถนะครูโดยผู้วิจัยและผู้เข้าอบรมใบประเมินกิจกรรม และ แบบสะท้อนผลการฝึกอบรมของผู้เข้าฝึกอบรม (งานกลุ่ม และงานเดี่ยว)

ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร

เกณฑ์ที่ 1 จำนวนครูไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70 มีผลการประเมินไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70 ในทุกด้าน และเกณฑ์ที่ 2 คะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้านไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ดังนั้น เมื่อพิจารณา

- 1) ภายใต้งานที่แรก คือ จำนวนครูไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีผลการประเมินไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70 ในทุกด้าน พบว่ามีจำนวนครูที่ผ่านเกณฑ์ทุกด้านรวม 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60 จากจำนวนครูประจำการทั้งหมด ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และ
- 2) เมื่อพิจารณาเกณฑ์ที่สอง คือ คะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้านไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 พบว่า ค่าคะแนนร้อยละเฉลี่ยรวมด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ เท่ากับ ร้อยละ 77.22 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เมื่อพิจารณาทั้งสองเกณฑ์ร่วมกันแล้วจึงสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูประจำการด้านนวัตกรรมจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา ไม่ผ่านตามเกณฑ์ประสิทธิผลที่กำหนด และผลการปฏิบัติการในชั้นเรียนครูมีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษา จำนวน 25 นวัตกรรม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (1999). *โครงการอบรมครูที่ไม่ได้มาตรฐานทั่วประเทศ การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. นครหลวงเวียงจันทน์: องค์การ UNICEP.
- กรมสร้างครู. (2004). *การวิจัยด้านการปฏิบัติการ: หัวข้อที่ 1 การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมของ สปป. ลาว และความเป็นมาในการสร้างครู*. นครหลวงเวียงจันทน์: ศูนย์พัฒนาครูคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว.
- กรมสร้างครู. (2010). *การวิจัยการศึกษา: หัวข้อที่ 8 วิธีประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถาบันสร้างครู*. นครหลวงเวียงจันทน์: ศูนย์พัฒนาครูคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ชการพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎี กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุกัญญา รักมีธรรมโชติ. (2549). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency Based Learning*. พิมพ์ครั้งที่ 3. ฉะเชิงเทรา: โรงพิมพ์ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- สุเทพ อ่วมเจริญ. (2547). *การเรียนการสอน: การออกแบบ นวัตกรรมและเทคโนโลยี*. นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- รวงทอง ถาพันธุ์ และคณะ. (2558). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับครูประถมศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 17(2), 27 – 39.
- อรอุมา รุ่งเรืองวิชกุล. (2556). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะ ครุณักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2. ปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถาวอน นามมะวงศ์. (1995). วิธีสอนสังคมศึกษาสำหรับโรงเรียนสร้างครู 11+3. นครหลวงเวียงจันทน์: ศูนย์พัฒนาครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว.
- ASEAN Secretariat. (2008). *The ASEAN Charter*. Jakarta: ASEAN Secretariat.
- Kongsy Chounlamany. (2011). *New Methods of Teaching Reforming Education in Lao PDR*. Department of Education Umeå University, Sweden.
- McClelland, D. (1973). Testing for competency rather than intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 1-14.
- Richard, E.B. (1982). *The Competent Manager: A Model for Effective Performance*. New York: John Wiley & Sons.
- Spencer, L.M. & Spencer, S.M. (1993). *Competence at work: Models for superior performance*. New York: John Wiley & Sons.